

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

БІЗНЕС-АНАЛІТИКА

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

*07 «Управління та адміністрування»
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
перший (бакалаврський)
«ІТ-Фінанси»*

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

*вибіркова
українська*

Завідувач кафедри фінансів

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 3 від 09.09.2021 р.

Розробник:
Берест Марина Миколаївна, к.е.н., доц. кафедри фінансів.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Аналітика – це наука аналізу, яка застосовується у різних сферах життя – в політиці, бізнесі, фінансах, на ринках товарів і послуг, у страховій справі, у соціальній сфері тощо, на різних рівнях управління: національному, регіональному, на рівні підприємств усіх форм власності. Особлива увага приділяється бізнесу, тобто суб'єктам господарювання, метою діяльності яких є отримання прибутку, й аналізу окремих бізнес-процесів. Бізнес-аналітика передбачає застосування під час аналізу явищ та процесів широкого кола аналітичних показників, статистичних і математичних методів, комп'ютерних технологій і програмного забезпечення для прийняття управлінських рішень. Враховуючи складні умови невизначеності та ризиків, у яких працюють підприємства, студент має оволодіти методологією бізнес-аналітики, методами аналізу та управління бізнес-процесами, методологією структурно-функціонального моделювання. Все це потребує від фахівців у галузі ІТ-фінансів певних знань з методики та методології бізнес-аналізу з урахуванням особливостей фінансової діяльності підприємств та суб'єктів фінансової сфери.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-аналітика» є опанування студентами теоретико-методологічних основ його проведення, формування системи фундаментальних знань, вмій та компетентностей з аналітичної роботи в фінансовій сфері та сфері управління бізнес-процесами.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення інформаційної бази проведення та напрямків здійснення бізнес-аналізу, вміння розуміти та моделювати бізнес-процеси підприємства, вміння використовувати інструментарій бізнес-аналізу; формування здатності до проведення аналізу складу та ефективності використання економічних та фінансових ресурсів підприємства; формування здатності до проведення оцінки фінансового стану підприємства; відпрацювання варіантів надання аналітичних висновків, отриманих в процесі аналізу, формування здатності до виявлення резервів підвищення ефективності діяльності та зростання фінансових результатів підприємства.

Об'єктом навчальної дисципліни є аналітичні дослідження в галузі бізнес-аналізу та аналізу фінансової діяльності підприємства.

Предметом даної навчальної дисципліни є теоретичні основи та методичні підходи до проведення бізнес-аналізу та фінансово-аналітичних розрахунків, а також до формування та обґрунтування аналітичних висновків.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	1, 2
Кількість кредитів ECTS	4, 4
Форма підсумкового контролю	залік, залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Статистика	Основи наукових досліджень цифрових фінансів
Економетрика	Системи підтримки прийняття фінансових рішень
Фінанси	Комплексний тренінг
Фінанси ІТ-компаній	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)	Володіння основами організації проведення бізнес-аналізу
	Розуміння сутності бізнес-процесів та здатність до їх моделювання
	Здатність до застосування аналітичного інструментарію в процесі бізнес-аналізу
	Здатність до комплексного оцінювання фінансового стану на основі дискримінантних моделей
Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.	Здатність до аналізу формування та ефективності використання економічних та фінансових ресурсів підприємства
	Здатність до проведення оцінки фінансового стану підприємства за ключовими напрямками
	Здатність до проведення оцінки ефективності функціонування господарюючого суб'єкта

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Бізнес-аналітика як напрям діагностики економічних та фінансових об'єктів

Тема 1. Бізнес-аналіз як сфера професійної і практичної діяльності

1.1 Методологічні засади бізнес-аналітики.

Аналітика як наука поглибленого аналізу. Економічна аналітика. Сутність та зміст бізнес-аналітики. Бізнес, підприємництво, типи бізнесу в Україні. Сутність та види бізнес-процесів. Об'єкт та предмет бізнес-аналітики.

1.2. Бізнес-аналітик в IT-сфері.

Зміст поняття «бізнес-аналітик». Мета та завдання діяльності бізнес-аналітика. Soft-skills бізнес-аналітика. Види бізнес-аналітиків: IT бізнес-аналітик, аналітик бізнес-процесів (Business Process Analyst), бізнес-консультант, системний аналітик, інвестиційний аналітик, data аналітик, продуктовий аналітик.

Тема 2. Система методів та прийомів бізнес-аналізу.

2.1. Етапи процесу бізнес-аналізу.

Ключові сутності, що визначають природу бізнес-аналізу. Етапи процесу бізнес-аналізу.

2.2. Система як об'єкт аналізу.

Сутність поняття «система» та ключові характеристики системи. Застосування системного підходу в процесі бізнес-аналізу. Зовнішнє середовище системи. Зв'язки всередині системи та зв'язки системи в зовнішньому середовищі. Види зв'язків у системі. Основні типи структур системи.

2.3 Методи системного аналізу.

Системний аналіз як метод пізнання. Формалізовані та неформалізовані методи системного аналізу.

2.4 Математичні методи та прийоми аналізу.

Традиційні логічні прийоми обробки інформації. Прийоми детермінованого аналізу. Прийоми фінансової математики. Прийоми стохастичного аналізу. Прийоми оптимізації показників.

Тема 3. Система бізнес-процесів компанії.

3.1. Загальна характеристика бізнес-процесів компанії.

Основні елементи системи управління за процесами. Система управління бізнесом. Зміст поняття «бізнес-процес». Схема бізнес-процесу. Атрибути бізнес-процесу. Заходи, на яких ґрунтується управління бізнес-процесом.

3.2. Класифікація бізнес-процесів

Класифікаційні групи бізнес-процесів на підприємстві. Характеристика та перелік основних бізнес-процесів підприємства. Характеристика та перелік допоміжних (забезпечуючих) бізнес-процесів підприємства. Характеристика бізнес-процесів управління підприємством. Універсальна модель бізнес-процесів підприємства

3.3. Моделювання бізнес-процесів.

Метод структурного аналізу SADT (Structured Analysis and Design Technique). Стандарт моделювання бізнес-процесів IDEF0.

Тема 4. Аналітика часових рядів

4.1. Аналітичні показники ряду динаміки.

Аналіз рядів динаміки. Абсолютні прирости, темпи росту, темпи приросту (зниження), абсолютні значення 1 % приросту. Базисний та ланцюговий способи розрахунку. Середній абсолютний приріст, середній темп росту, середній темп приросту, середнє абсолютне значення 1 % приросту. Коефіцієнт випередження (відставання), коефіцієнт прискорення (уповільнення). Емпіричний коефіцієнт еластичності.

4.2. Прогнозування явищ та процесів на основі трендових моделей.

Прогнозування за допомогою трендів. Дві основні форми детермінації: внутрішня і зовнішня. Етапи екстраполяційного прогнозування динаміки на основі часових рядів.

Тема 5. Бізнес-аналітика багатовимірних процесів

5.1. Сутність багатовимірного статистичного аналізу. Можливості застосування багатовимірного статистичного аналізу в бізнес-аналітиці.

Основні можливості застосування багатовимірного статистичного аналізу (БСА). Застосування багатовимірного статистичного аналізу в економіці. Методи багатовимірного статистичного аналізу. Етапи дослідження за допомогою багатовимірного статистичного аналізу.

5.2. Методи багатовимірної класифікації.

Кластерний аналіз. Основні поняття кластерного аналізу. Основні задачі кластерного аналізу. Етапи кластерного аналізу, методи кластерного аналізу. Класифікація кластер-процедур. Ієрархічні агломеративні й ітеративні кластер-процедури. Критерії якості класифікації методами кластерного аналізу.

5.3. Побудова таксономічного показника рівня розвитку.

Завдання, які вирішуються за допомогою таксономічного показника рівня розвитку. Алгоритм побудови таксономічного показника рівня розвитку. Переваги застосування таксономічного показника рівня розвитку в економічних дослідженнях.

Тема 6. Моделі операційного аналізу в бізнес-аналітиці

6.1. Сутність та призначення операційного аналізу.

Сутність, зміст та предмет операційного аналізу. Мета, завдання та інформаційне забезпечення операційного аналізу.

6.2. Показники, прийоми та методи операційного аналізу.

Аналіз беззбитковості продукції. Аналіз співвідношення «виробництво-витрати-випуск»
Особливості застосування CVP-аналізу для обґрунтування оперативних управлінських рішень в бізнес-аналізі.

Змістовий модуль 2. Аналітичні розрахунки в фінансовій сфері

Тема 7. Значення, теоретичні засади та інформаційне забезпечення фінансового аналізу

7.1. Зміст, основні види та напрямки фінансового аналізу.

Класифікація видів фінансового аналізу: за організацією проведення, за обсягом аналітичного дослідження, за об'єктом фінансового аналізу, за періодом проведення, за метою проведення. Сутність та відмінності між експрес-аналізом та деталізованим аналізом фінансового стану підприємства. Основні напрямки фінансового аналізу.

7.2. Методи та прийоми фінансового аналізу.

Необхідність використання в практичній діяльності існуючих методів та прийомів фінансового аналізу. Методи аналізу горизонтальний, вертикальний, порівняльний, метод коефіцієнтів, трендовий, факторний, маржинальний та інші. Прийоми фінансового аналізу: деталізація, групування, прийом середніх величин, балансовий, розрахунки пайової участі. Графічні методи уявлення результатів аналітичних розрахунків.

7.3. Фінансова звітність як основне інформаційне джерело фінансового аналізу.

Сутність, мета та підходи до складання фінансової звітності. Основні принципи складання фінансової звітності. Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності, що повинні нею забезпечуватись. Головна мета аналізу фінансових звітів та завдання, що при цьому вирішуються.

Характеристика та призначення основних компонентів фінансової звітності. Баланс як основне джерело інформації для фінансового аналізу. Форма №2 “Звіт про фінансові результати”. Інші форми фінансової звітності та їх використання в процесі фінансового аналізу. Взаємозв'язок між формами фінансової звітності підприємства. Консолідована фінансова звітність.

Тема 8. Аналіз майна підприємства.

8.1. Економічна сутність майна підприємства, його структура та класифікація.

Активи як втілення та відображення майна підприємства. Класифікація активів підприємства. Роль аналізу майна в проведенні фінансового аналізу. Сутність та схема структури активів підприємства. Принципи формування активів підприємства. Оптимізація складу активів підприємства, її етапи.

8.2. Аналіз динаміки та структури майна підприємства

Складання аналітичних таблиць, що характеризують структуру та динаміку майна підприємства. Основні напрямки аналітичних досліджень та формування аналітичних висновків. Сутність, склад та особливості фінансування необоротних та оборотних активів.

8.3. Показники оцінки майнового стану підприємства.

Загальна характеристика показників оцінки майнового стану. Коефіцієнти зносу та придатності основних засобів, коефіцієнти відновлення та вибуття основних засобів, індекс постійного активу, коефіцієнт реальної вартості майна, коефіцієнт амортизації нематеріальних активів, рентабельність усього майна підприємства.

Тема 9. Аналіз оборотних активів

9.1. Сутність і класифікація оборотних активів підприємства.

Сутність та основні економічні ознаки оборотних активів. Класифікація оборотних активів. Мета аналізу оборотних активів, його інформаційне забезпечення. Особливості структури оборотних активів в залежності від характеристик діяльності підприємства.

9.2. Основні показники оцінки стану, структури й ефективності використання оборотних активів підприємства.

Загальна оцінку складу, динаміки та структури оборотних активів суб'єкта господарювання. Причини й наслідки зміни їх структури за окремими статтями. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів. Власний оборотний капітал, методика його розрахунку.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотним коштами. Показники ефективності використання оборотних коштів: коефіцієнт оборотності, швидкість обороту, коефіцієнт завантаження, коефіцієнт ефективності (прибутковості), рентабельність оборотних коштів. Обґрунтування висновків щодо аналізу оборотних коштів підприємства.

Розрахунок тривалості операційного та фінансового циклів.

Тема 10. Аналіз джерел формування капіталу підприємств

10.1. Аналіз наявності, складу й динаміки джерел формування капіталу.

Необхідність аналізу складу та структури джерел фінансування підприємства. Структура капіталу підприємства. Власний та позиковий капітал, принципові відмінності між ними. Структура власного капіталу. Класифікація позикового капіталу. Критерії, за якими визначають відмінність між власним і позиковим капіталом. Складання аналітичних таблиць, що характеризують структуру та динаміку капіталу підприємства. Основні напрямки аналітичних досліджень та формування аналітичних висновків. Основні показники, що характеризують структуру капіталу.

10.2. Оцінка факторів, що впливають на співвідношення власних і позикових коштів.

Характеристика найбільш важливих факторів, що впливають на співвідношення власного та позикового капіталу підприємства. Спосіб розміщення джерел коштів в активах підприємства. Структура активів підприємства з позиції їх ліквідності. Швидкість одного обороту коштів. Співвідношення тривалості виробничо-комерційного циклу і строку погашення кредиторської заборгованості. Структура витрат підприємства. Статті балансу, що формують власний капітал підприємства. Джерела формування власного капіталу: зовнішні та внутрішні. Оцінка складу позикового капіталу.

10.3. Аналіз рентабельності капіталу.

Загальна характеристика коефіцієнтів рентабельності капіталу. Рентабельність інвестованого капіталу. Рентабельність власного капіталу. Факторна модель рентабельності власного капіталу, її складові.

Тема 11. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств.

11.1. Економічна сутність ліквідності і платоспроможності підприємства.

Сутність понять ліквідності та платоспроможності підприємства, взаємозв'язок та відмінності між ними. Основні характеристики ліквідності та платоспроможності. Поточна та перспективна платоспроможність. Поняття ліквідності активів, ліквідності балансу та ліквідності підприємства. Економічні фактори, що впливають на рівень ліквідності та платоспроможності підприємства. Взаємозв'язок ліквідності і платоспроможності. Неплатоспроможність як економічна категорія, її види.

11.2. Аналіз ліквідності балансу.

Методика аналізу ліквідності балансу. Групування активів підприємства за ступенем їх ліквідності. Групування пасивів за строковістю виконання зобов'язань. Вивчення співвідношень між визначеними групами активів та пасивів.

11.3. Аналіз показників ліквідності.

Розрахунок та інтерпретація показників ліквідності: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами, коефіцієнт забезпечення запасів і витрат власними оборотними коштами, коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів, коефіцієнт покриття запасів, загальний коефіцієнт співвідношення дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості.

Тема 12. Аналіз фінансової стійкості підприємств.

12.1. Сутність і фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства.

Поняття фінансової стабільності, фінансової рівноваги та фінансової стійкості. Межі фінансової стійкості підприємств, необхідність їх встановлення. Фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємств: першого рівня (узагальнюючі), другого рівня (похідні: зовнішні та внутрішні), третього рівня (деталізувальні).

12.2. Методичні підходи до визначення фінансової стійкості.

Існуючі методики аналізу фінансової стійкості підприємств. Абсолютний показник фінансової стійкості. Коефіцієнтний підхід до оцінки фінансової стійкості. Характеристика показників: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень, коефіцієнт довгострокового залучення коштів, коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел

12.3 Характеристика та визначення типу фінансової стійкості.

Характеристика типів фінансової стійкості: абсолютна фінансова стійкість, нормальна фінансова стійкість, нестійкий фінансовий стан, кризовий фінансовий стан. Розрахунок показників, що визначають тип фінансової стійкості підприємства. Рекомендації, що можуть бути надані після визначення типу фінансової стійкості.

12.4. Оцінка запасу фінансової стійкості.

Сутність та необхідність визначення запасу фінансової стійкості підприємства. Використання маржинального аналізу для розрахунку запасу фінансової стійкості. Визначення запасу фінансової стійкості у абсолютному та процентному виразі.

Тема 13. Аналіз ділової активності підприємств.

13.1. Теоретичні аспекти оцінки ділової активності суб'єктів господарювання.

Сутність та характеристика поняття “ділова активність підприємства”. Рівні ділової активності підприємства, їх характеристика. Фактори, що визначають рівень ділової активності підприємств: зовнішні (міжнародні, національні, ринкові) та внутрішні. Мета аналізу ділової активності.

13.2. Система показників оцінки ділової активності підприємства.

Основні підходи до формування показників оцінки ділової активності підприємств. Абсолютні показники оцінки ділової активності.

Розрахунок та характеристика показників, що використовуються для аналізу ділової активності: коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності необоротних активів, коефіцієнт оборотності оборотних активів, коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності готової продукції, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності власного капіталу, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості. Показники, що характеризують тривалість одного обороту ресурсів: період обороту активів, період обороту необоротних активів, період обороту оборотних активів, період обороту готової продукції, період обороту запасів, період обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, період обороту власного капіталу. Значення розрахунку показників оборотності для підприємства, особливості їх аналізу.

Тема 14. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств

14.1. Зміст, завдання та джерела інформації для аналізу фінансових результатів.

Сутність та фактори, що впливають на розмір абсолютного розміру прибутку підприємства. Завдання аналізу фінансових результатів. Джерела аналітичної інформації для проведення аналізу.

14.2. Аналіз звіту про фінансові результати діяльності підприємства.

Показники, що є об'єктом аналізу звіту про фінансові результати. Використання вертикального та горизонтального аналізу в процесі аналізу фінансових результатів. Аналітична таблиця для визначення факторів, що впливають на формування фінансових результатів.

14.3. Аналіз показників рентабельності.

Сутність поняття “рентабельність”. Основні завдання оцінки рентабельності. Особливості оцінки рентабельності в залежності від користувачів результатів аналізу. Система показників рентабельності: рентабельність активів, сукупного капіталу, власного капіталу, валова рентабельність реалізованої продукції (рентабельність продажу), операційна рентабельність реалізованої продукції, чиста рентабельність реалізованої продукції, рентабельність виробництва.

Тема 15. Застосування дискримінантних моделей для комплексного оцінювання фінансового стану підприємства.

15.1 Аналіз кредитоспроможності позичальника..

Сутність кредитоспроможності, мета її аналізу. Об’єкти оцінки кредитоспроможності позичальника. Основні джерела інформації для оцінки кредитоспроможності. Характеристика методів оцінки кредитоспроможності.

Нормативне забезпечення оцінювання кредитоспроможності позичальників. Моделі розрахунку інтегрального показника фінансового стану для великих та середніх підприємств. Система оціночних коефіцієнтів визначення кредитоспроможності: показники, що характеризують платоспроможність підприємства через ліквідність його активів, показники, що визначають швидкість обороту активів підприємства, а також швидкість погашення кредиторської та дебіторської заборгованості, показники, що характеризують спроможність підприємства покривати свої борги, показники прибутковості та показники структури активів та капіталу підприємства.

Визначення класу кредитоспроможності позичальника. Інтерпретація класів боржника залежно від ймовірності дефолту. Залежність можливостей і умов надання кредиту від кредитного рейтингу позичальника.

15.2 Оцінка ймовірності банкрутства підприємств на основі дискримінантних моделей.

Зарубіжні моделі оцінки платоспроможності та ймовірності банкрутства господарюючих суб’єктів: моделі Е. Альтмана, Р. Ліса, Г. Спрінгейта, методика оцінки платоспроможності підприємства за Д. Дюраном. Доробки українських вчених щодо діагностики банкрутства: універсальна модель О. О. Терещенка, модель оцінки аксіологічної ймовірності банкрутства А. В. Матвійчука.

Методи навчання та викладання

Одна з вимог до сучасної вищої школи – студенти повинні опанувати не тільки програму комплексу навчальних дисциплін, але і модель дії спеціаліста в тій чи іншій сфері професійної діяльності (ситуації). Для відпрацювання такої узагальненої моделі дії спеціаліста з бізнес-аналізу підприємств, а також найбільш типових ситуацій майбутньої професійної діяльності, використовуються різні форми активного навчання. Вибір конкретних форм і методів активного навчання здійснюється, виходячи із структури і змісту навчальної дисципліни, конкретних цілей та завдань навчання. Серед них: проблемна лекція з питання «Теорія стейкхолдерів як методологічна основа бізнес-аналізу» (тема 2), ситуаційна задача «Аналіз руху грошових коштів підприємства» (тема 9), ситуаційна задача: «Оцінка фінансової стійкості підприємства з використанням традиційних підходів та маржинального аналізу» (тема 12), проблемна лекція з питання «Аналіз підходів до оцінки кредитоспроможності позичальника» та ділова гра «Оцінка кредитоспроможності господарюючого суб’єкту» (тема 15).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за

накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських та лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах (дані стосовно одного навчального семестру):

активна робота на **лекційних заняттях** – з розрахунку 2 бали за лекцію за умови обов'язкової присутності та виконання тестових завдань, всього 12 балів протягом семестру;

активна участь у виконанні **практичних завдань** – з розрахунку 1 бал за обов'язкову присутність студента та 2 бали за виконання та захист компетентнісно-орієнтованого завдання, всього 30 балів;

активна участь у виконанні **лабораторних робіт** - активна робота на парі (1 бал за кожне заняття) за умови виконання студентом завдань та участі у обговоренні ходу їх реалізації, 2 бали за захист звіту з лабораторної роботи, всього 18 балів.

Підсумковий контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі **колоквіуму**, максимальний бал за виконання якого складає 20 балів. Колоквіум – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. В семестрі передбачено 2 колоквіуми.

Критерії оцінювання позааудиторної **самостійної роботи** студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і комплексність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію, обробку та презентувати іншим, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни"

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Бізнес-аналіз як сфера професійної і практичної діяльності	Тестове завдання	2
	Семінарське заняття	Діяльність та види бізнес-аналітиків в ІТ-компаніях. Теорія стейкхолдерів як методологічна основа бізнес-аналізу	Активна участь у проведенні заняття	2
			Доповідь на семінарському занятті	4
	Лабораторне заняття	Формування інформаційної бази досліджень як інструмент бізнес-аналізу	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури Підготовка до аудиторних занять	Перевірка готовності до аудиторних занять		
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Система методів та прийомів бізнес-аналізу	Тестове завдання	2
	Практичне заняття	Застосування загальних та специфічних методів та прийомів бізнес-аналізу	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
			Вирішення та захист практичних завдань	4
Лабораторне заняття	Аналіз бізнес-середовища підприємства	Активна участь у виконанні	1	

			лабораторних робіт		
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2	
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять		
		Підготовка до аудиторних занять			
Тема 3.	Аудиторна робота				
	Лекція	Система бізнес-процесів компанії	Тестове завдання	2	
	Практичне заняття	Побудова моделі та аналіз бізнес-процесу компанії	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
			Вирішення та захист практичних завдань	2	
	Лабораторне заняття	Моделювання бізнес-процесів	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1	
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2	
	Самостійна робота				
		Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
			Підготовка до аудиторних занять		
	Тема 4	Аудиторна робота			
Лекція		Аналітика часових рядів	Тестове завдання	2	
Практичне заняття		Розрахунок аналітичних показників ряду динаміки	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
			Вирішення та захист практичних завдань	2	
Лабораторне заняття		Оцінка параметрів розподілу випадкових величин	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1	
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2	
Практичне заняття		Колоквіум	Колоквіум	20	
Самостійна робота					
		Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
			Підготовка до аудиторних занять		
Тема 5	Аудиторна робота				
	Лекція	Тема 5. Бізнес-аналітика багатовимірних процесів	Тестове завдання	2	
	Практичне	Кластерний аналіз.	Активна участь у	3	

	заняття	Виявлення факторів впливу на бізнес-процеси	виконанні практичних завдань		
			Вирішення та захист практичних завдань	6	
	Лабораторне заняття	Факторний аналіз. Побудова таксономічного показника рівня розвитку	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	2	
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	4	
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури		Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять					
Тема 6	Аудиторна робота				
	Лекція	Моделі операційного аналізу в бізнес-аналітиці	Тестове завдання	2	
	Практичне заняття	Розрахунок показників операційного аналізу для компанії	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
			Вирішення та захист практичних завдань	2	
	Лабораторне заняття	Колоквіум	Колоквіум	20	
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури		Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять					
Тема 7	Аудиторна робота				
	Лекція	Значення, теоретичні засади та інформаційне забезпечення фінансового аналізу	Тестове завдання	2	
	Практичне заняття	Семінарське заняття на тему: "Склад та якісна характеристика фінансової звітності підприємства"	Активна участь у проведенні заняття	1	
			Доповідь на семінарському занятті	2	
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури		Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять					
Тема 8	Аудиторна робота				
	Лекція	Аналіз майна підприємства	Тестове завдання	1	
	Практичне заняття	Аналіз майнового стану підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	

			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників оцінки майнового стану підприємства	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять		
Тема 9	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз оборотних активів	Тестове завдання	1
	Практичне заняття	Аналіз складу та ефективності використання оборотних активів підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників стану та ефективності використання оборотних активів підприємства	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять		
Тема 10	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз джерел формування капіталу підприємства	Тестове завдання	2
	Практичне заняття	Аналіз структури капіталу підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників структури джерел фінансування підприємства	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
Практичне	Колоквіум	Колоквіум	20	

	заняття			
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять.		
Тема 11	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств	Тестове завдання	1
	Практичне заняття	Розрахунок і аналіз показників ліквідності. Оцінка ліквідності балансу.	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
			Вирішення та захист практичних завдань	4
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку коефіцієнтів ліквідності.	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять.				
Тема 12	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз фінансової стійкості підприємств	Тестове завдання	1
	Практичне заняття	Оцінка фінансової стійкості господарюючого суб'єкта: агрегатний та коефіцієнтний підхід	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для визначення фінансової стійкості господарюючого суб'єкта	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять				
Тема 13	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз ділової активності підприємств	Тестове завдання	2
	Практичне	Розрахунок показників ділової активності	Активна участь у	1

	заняття	підприємства.	виконанні практичних завдань	2
			Вирішення та захист практичних завдань	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
		Підготовка до аудиторних занять.		
Тема 14	Аудиторна робота			
	Лекція	Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств	Тестове завдання	2
	Практичне заняття	Аналіз структури формування фінансових результатів підприємства на базі ф. № 2 «Звіт про фінансові результати»	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Побудова аналітичних таблиць у середовищі MS Excel для розрахунку показників ділової активності та прибутковості підприємства	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	1
			Складання та захист звіту з лабораторної роботи	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять				
Тема 15	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Застосування дискримінантних моделей для комплексної оцінки фінансового стану підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Вирішення та захист практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Колоквіум	Колоквіум	20
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	
Підготовка до аудиторних занять.				

Рекомендована література

Основна

1. Архітектоніка фінансів: методичне забезпечення в умовах цифрової економіки [Електронний ресурс] : монографія / І. В. Журавльова, М. В. Максимова, В. С. Хвостенко [та ін.] ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан.

(8,51 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 200 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 183-199. Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25292>

2. Берест М. М. Фінансовий аналіз [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. М. Берест ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,33 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. - 163 с. : іл. - Дод.: с. 157-160; Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 154-156. Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/18549>

3. Бізнес-аналітика багатовимірних процесів : навчальний посібник [Електронний ресурс] / Т. С. Клебанова, Л. С. Гур'янова, Л. О. Чаговець та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 272 с. Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22020>

Додаткова

4. Берест М. М. Фінансовий аналіз як економічна категорія та інструмент обґрунтування управлінських рішень. / М. Берест // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ. – Випуск 23. – Ч. 3. – Херсон, 2017. – С. 53 – 57.

5. Нетепчук В.В. Управління бізнес-процесами: навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2014. – 158 с.

6. Сидорова А. В., Біленко Д. В., Буркіна Н. В. Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. 104 с.

7. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.

8. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль: ТНЕУ, 2016 – 304 с.

9. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І. О. Школьник, І.М. Боярка, О. В. Дейнека та ін.] - Київ : «Центр учбової літератури», 2016. - 368 с.

10. Фінансовий аналіз промислових підприємств : навчальний посібник / за заг. ред. проф. В. Я. Нусінова ; ДВНЗ «КНУ», МОН України. — Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2016. — 511 с.

11. Ковтуненко Ю.В. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. / Ю. В. Ковтуненко, А. Г. Олексійчук. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - № 8. – С. 234 – 238.

Інформаційні ресурси

12. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

14. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою НБУ від 16.01.2017 № 5) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.

15. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації : наказ Міністерства фінансів України та Фонду Державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>.